

1318 - Zagovornik načela enakosti

Poslanstvo predlagatelja finančnega načrta

Zagovornik oziroma zagovornica načela enakosti (Zagovornik) je ustanovljen z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD) kot samostojen državni organ na področju varstva posameznika in posameznice pred diskriminacijo ne glede na spol, narodnost, raso ali etnično poreklo, jezik, vero ali prepričanje, invalidnost, starost, spolno usmerjenost, spolno identiteto in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazbo ali katero koli drugo osebno okoliščino na različnih področjih družbenega življenja, pri uresničevanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pri uveljavljanju pravic in obveznosti ter v drugih pravnih razmerjih na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem ali drugem področju.

Obrazložitev predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2024

Delovanje predlagatelja finančnega načrta prispeva k doseganju ciljev naslednjih podprogramov, programov in politik:

- 01 - POLITIČNI SISTEM
 - 0102 - Varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic
 - 010203 - Odprava in preprečevanje kršitev človekovih pravic

Proračunski uporabniki znotraj predlagatelja finančnega načrta:

- 1318 - Zagovornik načela enakosti

Proračunski uporabniki ter njihovi neposredni učinki

1318 - Zagovornik načela enakosti

Oris proračunskega uporabnika

Naloge in pooblastila Zagovornika so opredeljene v 21. členu ZVarD, ki določa, da Zagovornik:

- opravlja neodvisne raziskave o položaju oseb z določeno osebno okoliščino, zlasti spola, narodnosti, rase ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti ter ostalih vprašanj v zvezi z diskriminacijo oseb z določeno osebno okoliščino;
- objavlja neodvisna poročila in daje priporočila državnim organom, lokalnim skupnostim, nosilcem javnih pooblastil, delodajalcem, gospodarskim subjektom in drugim subjektom v zvezi z ugotovljenim položajem oseb z določeno osebno okoliščino, in sicer glede preprečevanja in odpravljanja diskriminacije ter sprejemanja posebnih in drugih ukrepov za odpravo diskriminacije;
- opravlja naloge inšpekcijskega nadzora na podlagi predlogov iz 5. poglavja tega zakona glede spoštovanja določb tega ali drugega zakona, ki določa njegovo pristojnost;
- zagotavlja neodvisno pomoč diskriminiranim osebam pri uveljavljanju njihovih pravic v zvezi z varstvom pred diskriminacijo v smislu svetovanja in pravne pomoči strankam v drugih upravnih in sodnih postopkih, povezanih z diskriminacijo;
- osvešča splošno javnost o diskriminaciji in ukrepih za njeno preprečevanje;
- spremlja splošno stanje v Republiki Sloveniji na področju varstva pred diskriminacijo in položaja oseb z določenimi osebnimi okoliščinami;
- predlaga sprejetje posebnih ukrepov za izboljšanje položaja oseb, ki so v manj ugodnem položaju zaradi določene osebne okoliščine;
- sodeluje v sodnih postopkih zaradi diskriminacije v skladu s tem zakonom;
- zagotavlja izmenjavo razpoložljivih informacij o diskriminaciji z organi Evropske unije.

ZVarD določa, da Zagovornik Državnemu zboru RS z rednimi letnimi ali posebnimi poročili poroča o svojem delu in ugotovitvah o obstoju

diskriminacije posameznih skupin oseb z določeno osebno okoliščino.

V skladu s pravnim redom EU Zagovornik opravlja naloge t.i. organa za enakost, s čimer Republika Slovenija zagotavlja ustrezen prenos naslednjih direktiv: Direktiva Sveta 2000/43/ES o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost, Direktiva Sveta 2004/113/ES o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi in Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano), Direktiva 2014/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o ukrepih za lažje uresničevanje pravic, podeljenih delavcem v okviru prostega gibanja delavcev.

01 - POLITIČNI SISTEM

0102 - Varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic

010203 - Odprava in preprečevanje kršitev človekovih pravic

Opis podprograma

Varstvo pred diskriminacijo, kot jo opredeljuje Zakon o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD), je ena temeljnih človekovih pravic, utemeljenih s 14. členom Ustave Republike Slovenije. Za uresničevanje te pravice, tako v javnem kot zasebnem sektorju, je ključna vloga Zagovornika oz. zagovornice načela enakosti (Zagovornik), kot samostojnega državnega organa. Zagovornik zagotavlja neodvisno pomoč žrtvam diskriminacije, izvaja neodvisne študije, raziskave in analize, objavlja neodvisna poročila in priporočila v zvezi z diskriminacijo ter sodeluje z relevantnimi evropskimi organi. Podrobneje so samostojnost ter naloge in pooblastila Zagovornika določena z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo. Zagovornik poroča Državnemu zboru z rednimi letnimi ali posebnimi poročili o svojem delu in ugotovitvah. Letno poročilo mora predložiti najkasneje do 30. aprila za preteklo leto.

1318-17-0001 - Delovanje Zagovornika načela enakosti

Opis ukrepa

Izvajanje nalog in pooblastil Zagovornika načela enakosti v skladu z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo, z namenom obravnave in odprave diskriminacije posameznikov in posameznic.

Izhodišča in kazalci na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Ocena potrebnih sredstev Zagovornika za leti 2023 in 2024 temelji na oceni aktivnosti, ki jih je potrebno izvajati za doseganje neposrednih učinkov v letih 2023 in 2024, na predlogu števila zaposlenih za leti 2023 in 2024 in potrebnih izdatkov za blago, storitve, investicije, izobraževanje ipd. Ocena potrebnih sredstev sledi temeljni usmeritvi delovanja na področju preprečevanja diskriminacije, ki jo nalaga Zakon o varstvu pred diskriminacijo, ob čemer pa upošteva tudi Priporočilo Evropske komisije o standardih za organe za enakost in Poročilo Evropske komisije proti rasizmu in nestrpnosti o Sloveniji za obdobje med letoma 2014 in 2018.

Neposredni učinki

C7570 - Ozaveščanje, spodbujanje enakopravnosti in preprečevanje diskriminacije

Prispeva k rezultatu: C5798 - Mnenja, predlogi in priporočila Varuha človekovih pravic

Zagovornik načela enakosti s svojim delovanjem prispeva k povečanju zavedanja o pomembnosti spodbujanja enakosti in varstva pred diskriminacijo ter prispeva k večji prepoznavnosti področja v širši javnosti. Za doseganje cilja ima na razpolago različne mehanizme, pri čemer jih samostojno izbira v skladu z zastavljenim programom dela in prioriteta na določenem področju družbenega življenja kjer se diskriminacija dogaja ali glede na posamezne osebne okoliščine diskriminiranih oseb. V skladu z 21. členom ZVarD: - opravlja neodvisne raziskave o položaju oseb z določeno osebno okoliščino, zlasti spola, narodnosti, rase ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti ter ostalih vprašanj v zvezi z diskriminacijo oseb z določeno osebno okoliščino; - objavlja neodvisna poročila in daje priporočila državnim organom, lokalnim skupnostim, nosilcem javnih pooblastil, delodajalcem, gospodarskim subjektom in drugim subjektom v zvezi z ugotovljenim položajem oseb z določeno osebno okoliščino, in sicer glede preprečevanja in odpravljanja diskriminacije ter sprejemanja posebnih in drugih ukrepov za odpravo diskriminacije; osvešča splošno javnost o diskriminaciji in ukrepih za njeno preprečevanje; - spremlja splošno stanje v Republiki Sloveniji na področju varstva pred diskriminacijo in položaja oseb z določenimi osebnimi okoliščinami; - predlaga sprejetje posebnih ukrepov za izboljšanje položaja oseb, ki so v manj ugodnem položaju zaradi določene osebne okoliščine; - zagotavlja izmenjavo razpoložljivih informacij o diskriminaciji z organi Evropske unije;

Kazalniki

ID	KAZALNIK	VIR ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	Cil. VREDNOST	Dos. VREDNOST
I10208	Število izvedenih izobraževanj in usposabljanj	#NA	2018	2,00	2018	2,00	7,00
					2019	2,00	36,00
					2020	4,00	20,00
					2021	10,00	22,00
					2022	15,00	0,00
					2023	25,00	0,00
					2024	30,00	0,00
I10209	Število izdanih publikacij	število	2018	3,00	2018	3,00	1,00
					2019	3,00	105,00

				2020	1,00	8,00
				2021	1,00	6,00
				2022	5,00	0,00
				2023	6,00	0,00
				2024	7,00	0,00
I10210	Število izvedenih raziskav	število 2018	3,00	2018	3,00	3,00
				2019	3,00	125,00
				2020	12,00	15,00
				2021	13,00	13,00
				2022	15,00	0,00
				2023	18,00	0,00
				2024	20,00	0,00
I10211	Število izdanih neodvisnih poročil in priporočil	število 2018	5,00	2018	5,00	8,00
				2019	5,00	31,00
				2020	15,00	50,00
				2021	20,00	54,00
				2022	45,00	0,00
				2023	54,00	0,00
				2024	60,00	0,00
I10212	Število podanih predlogov za sprejetje posebnih ukrepov	število 2018	5,00	2018	5,00	0,00
				2019	5,00	2,00
				2020	1,00	0,00
				2021	3,00	0,00
				2022	3,00	0,00
				2023	3,00	0,00
				2024	4,00	0,00
I10213	Število udeležb na mednarodnih konferencah, sodelovanje v mednarodnih telesih	število 2018	30,00	2018	30,00	30,00
				2019	30,00	64,00
				2020	10,00	92,00
				2021	25,00	99,00
				2022	55,00	0,00
				2023	75,00	0,00
				2024	95,00	0,00
I10214	Število opravljenih dialogov o preprečevanju diskriminacije	število 2018	25,00	2018	25,00	26,00
				2019	25,00	109,00
				2020	5,00	5,00
				2021	20,00	11,00
				2022	22,00	0,00
				2023	23,00	0,00
				2024	24,00	0,00
I10215	Število pravnih subjektov javnega sektorja, pri katerih se spremlja stanje na področju varstva pred diskriminacijo	število 2018	45,00	2018	45,00	109,00
				2019	45,00	74,00
				2020	35,00	200,00
				2021	25,00	233,00
				2022	120,00	0,00
				2023	144,00	0,00
				2024	162,00	0,00

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10208 - Število izvedenih izobraževanj in usposabljanj

Ciljne vrednosti so v skladu s predlaganima proračunoma organa za leti 2023 in 2024.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10209 - Število izdanih publikacij

Ciljne vrednosti so v skladu s predlaganima proračunoma organa za leti 2023 in 2024.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10210 - Število izvedenih raziskav

Ciljne vrednosti so v skladu s predlaganima proračunoma organa za leti 2023 in 2024.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10211 - Število izdanih neodvisnih poročil in priporočil

Ciljne vrednosti so v skladu s predlaganima proračunoma organa za leti 2023 in 2024.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10212 - Število podanih predlogov za sprejetje posebnih ukrepov

Zagovornik bo predlagal sprejetje posebnih ukrepov glede na dostopnost raziskav in razčlenjenih podatkov o položaju skupin z določeno osebnostjo.

okoliščino.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10213 - Število udeležb na mednarodnih konferencah, sodelovanje v mednarodnih telesih

Ciljne vrednosti so v skladu s predlaganima proračunoma organa za leti 2023 in 2024.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10214 - Število opravljenih dialogov o preprečevanju diskriminacije

Ciljne vrednosti so v skladu s predlaganima proračunoma organa za leti 2023 in 2024 in določene glede na pričakovano boljšo epidemično situacijo, ki bo predvidoma omogočala okrepljeno izvajanje dialogov.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10215 - Število pravnih subjektov javnega sektorja, pri katerih se spremlja stanje na področju varstva pred diskriminacijo

Ciljne vrednosti so v skladu s predlaganima proračunoma organa za leti 2023 in 2024. Ciljna vrednost se zviša tudi zaradi narave dela Zagovornika, ki vse pogosteje uporablja različne (pisne) poizvedbe pri različnih subjektih.

C7571 - Podpora in pomoč žrtvam diskriminacije in pravno zastopanje

Prispeva k rezultatu: C5798 - Mnenja, predlogi in priporočila Varuha človekovih pravic Zagovornik načela enakosti v skladu z 21. členom ZVarD zagotavlja žrtvam diskriminacije neodvisno pomoč pri uveljavljanju njihovih tožb zaradi diskriminacije, pri čemer je samostojen pri odločanju, ali bo v konkretnem primeru sodeloval v sodnem postopku v skladu z ZVarD, lahko pa pobudnike oz. žrtve diskriminacije tudi spremlja v sodnih postopkih. Zagovornik načela enakosti pri izvrševanju te svoje pristojnosti osebe ozavešča in informira o tem kaj je diskriminacija, jim svetuje, pomaga pri argumentaciji primerov diskriminacije. V skladu z ZVarD lahko Zagovornik načela enakosti, če tako oceni, obvesti predlagatelja postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti, da je zakon ali drug predpis diskriminatoren, lahko pa z zahtevo sam začne postopek za oceno ustavnosti.

Kazalniki

ID	KAZALNIK	VIR ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	Cil. VREDNOST	Dos. VREDNOST
I10216	Število obravnave vprašanj in opravljenega informiranja strank	število	2018	250,00	2018	250,00	275,00
					2019	250,00	252,00
					2020	440,00	449,00
					2021	440,00	776,00
					2022	520,00	0,00
					2023	600,00	0,00
					2024	650,00	0,00
I10217	Število pobud za zastopanje in spremljanje pobudnikov v sodnih postopkih	število	2018	25,00	2018	25,00	0,00
					2019	25,00	2,00
					2020	5,00	1,00
					2021	5,00	1,00
					2022	5,00	0,00
					2023	5,00	0,00
					2024	5,00	0,00
I10218	Število prejetih pobud za začetek postopka ustavnosti oziroma zakonitosti	število	2018	5,00	2018	5,00	5,00
					2019	5,00	15,00
					2020	20,00	42,00
					2021	20,00	48,00
					2022	32,00	0,00
					2023	40,00	0,00
					2024	45,00	0,00

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10216 - Število obravnave vprašanj in opravljenega informiranja strank

Ciljne vrednosti so v skladu s predlaganima proračunoma organa za leti 2023 in 2024.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10217 - Število pobud za zastopanje in spremljanje pobudnikov v sodnih postopkih

Število pobud je odvisno od interesa strank, ki se po pomoč obračajo na Zagovornika, in ga je vnaprej za posamezno leto težko predvideti.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10218 - Število prejetih pobud za začetek postopka ustavnosti oziroma zakonitosti

Ciljne vrednosti so v skladu s predlaganima proračunoma organa za leti 2023 in 2024. To bo omogočalo pogostejše izvajanje ocen na lastno pobudo glede na dejansko preteklo prakso Zagovornika. Ta je pokazala, da je dobršen del pobud povezan s predpisi.

C7572 - Sprejem prijav, ugotavljanje in ukrepanje za odpravo diskriminacije

Prispeva k rezultatu: C5798 - Mnenja, predlogi in priporočila Varuha človekovih pravic

Zagovornik načela enakosti v skladu s tretjo alinejo 21. člena ZVarD sprejema in obravnava predloge državljanek in državljanov za odpravo diskriminacije. Zagovornik načela enakosti sprejema različne ukrepe s katerimi prispeva k odkrivanju kršitev in odpravi različnih oblik diskriminacije. V praksi se je izkazalo, da velik problem predstavlja tudi neprijavljanje diskriminacije, zato je prioriteta tudi samostojno odkrivanje in odpravljanje diskriminacije.

Kazalniki

ID	KAZALNIK	VIR ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	Cil. VREDNOST	Dos. VREDNOST
I10219	Število prejetih pobud diskriminacije	število	2018	100,00	2018	100,00	93,00
					2019	100,00	83,00
					2020	150,00	58,00
					2021	160,00	54,00
					2022	110,00	0,00
					2023	70,00	0,00
					2024	80,00	0,00
I10220	Število obravnavanih pobud diskriminacije (še iz leta 2017 ali prej)	število	2018	200,00	2018	200,00	130,00
					2019	200,00	134,00
					2020	170,00	129,00
					2021	180,00	119,00
					2022	180,00	0,00
					2023	120,00	0,00
					2024	130,00	0,00
I10221	Število odstopov drugim inšpektoratom ali drugim organom	število	2018	30,00	2018	30,00	0,00
					2019	30,00	9,00
					2020	10,00	7,00
					2021	15,00	9,00
					2022	15,00	0,00
					2023	15,00	0,00
					2024	15,00	0,00
I10222	Število predlogov za uvedbo prekrška pristojni inšpekciji	število	2018	20,00	2018	20,00	0,00
					2019	20,00	2,00
					2020	15,00	5,00
					2021	20,00	6,00
					2022	20,00	0,00
					2023	10,00	0,00
					2024	12,00	0,00

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10219 - Število prejetih pobud diskriminacije

Ciljni vrednosti za leti 2023 in 2024 se znižata glede na pretekle izkušnje Zagovornika, saj pomemben delež prejetih prijav Zagovornik obravnava v okviru svoje svetovalne funkcije in ne v okviru svoje funkcije ugotavljanja diskriminacije.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10220 - Število obravnavanih pobud diskriminacije (še iz leta 2017 ali prej)

Zagovornik ciljno vrednost načrtuje ob predpostavki, da bo v posameznem letu prejel 70-80 novih predlogov za obravnavo diskriminacije in vodil še okvirno 50 postopkov na podlagi predlogov, prejetih v prejšnjih letih.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10221 - Število odstopov drugim inšpektoratom ali drugim organom

Zagovornik za leto 2023 načrtuje primerljivo število odstopov inšpektoratom ali drugim organom kot v letu 2022, zato enako ciljno vrednost ohranja tudi za leti 2023 in 2024.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I10222 - Število predlogov za uvedbo prekrška pristojni inšpekciji

Število predlaganih postopov o prekršku je odvisno od števila izdanih odločb o ugotovljeni diskriminaciji. To število je glede na pretekle izkušnje nižje od sprva načrtovanega. Zato Zagovornik za leti 2023 in 2024 napoveduje nekoliko nižje vrednosti.

Vhodni kazalniki

ID	VHODNI KAZALNIK	ME	LETO	VREDNOST
IK400000	Število zaposlenih pri neposrednem PU	Število	2024	30,00

Pravne podlage

ID	NAZIV
URS	Ustava Republike Slovenije
ZVarD	Zakon o varstvu pred diskriminacijo

1318-18-S001 - Investicije organa**Opis skupine projektov**

Zagotavljanje materialnih pogojev za delovanje Zagovornika načela enakosti.

Neposredni učinki**C7515 - Zagotovitev optimalnih delovnih pogojev**

Prispeva k rezultatu: C7285 - Mnenja, predlogi in priporočila Zagovornika načela enakosti
Nabava novih osnovnih sredstev.

Kazalniki

ID	KAZALNIK	VIR	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	Cil. VREDNOST	Dos. VREDNOST
110026	Izvedba predvidenih investicij		%	2018	100,00	2018	100,00	98,10
						2019	100,00	99,80
						2020	100,00	99,90
						2021	100,00	99,39
						2022	100,00	0,00
						2023	100,00	0,00
						2024	100,00	0,00

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku 110026 - Izvedba predvidenih investicij

Ni bilo sprememb ciljnih vrednosti.